

Register

Derer Tituln, so in dieser
Verneuerten

Landes-Ordnung zu finden.

Diese Landes-Ordnung wird in zwey Theile abgetheilt: I. Werden gesetzt die Tituli de Jure publico, daß ist von denen Sachen, so den Marggraffen, die Stände, und die Landes-Aembter zuvorderst angehen. (I.—LXII.) Folgen die Tituli von Contracten, Leibgedingen, Fürmündschafften, Erbschafften, Verjährungen, Dienstbarkeiten und andere unterschiedene Rechts, wie auch von Heynlichen Sachen (LXIII.—CXIII.)

I.

- I. Von der Erb Succession im Markh-
gravthumb Mähren 2
- II. Von der Erbhuldigung 4
- III. Von dem Jurament vnd Eid
des Königs, als Markhgraven in
Mähren 6
- IV. Von Land-Tägen, vnd wie die-
selbige gehalten werden sollen . 8
- V. Von Bestellung der Land-Aembter
vnd dem Land-Recht 12
- VI. Von der Gebühr vnd Schul-
digkeit der Inwohner des Markh-
gravthumbs Mähren, in Sachen
so den Krieg betreffen 14
- VII. Von Verbündnissen vnd Con-
spirationen 16
- VIII. Von Jahrmärkten, Schöffern
vnd Bestungen, auch Aufsicht-
vnd Steigerung des Holz vnd
Mauten 18
- IX. Von Nobilitationen vnd Wap-
pen-Brieffen 20
- X. Von Confiscirten Gütern vnd
Geleiten 22
- XI. Von Bergwerken vnd Münzen . 23

Registřik

titulův, kteříž se v tomto
Obnoveném

Zřizení Zemském nacházejí.

Zřizeni toto Zemské jest na dva díly rozdělené: V I. dílu jsou titulové de Jure publico, to jest o těch věcech, kteréž se margkrabat, stávův a potom auřadův zemských dotýkají (I.—LXII.) V II. dílu jsou titulové o smlauvách svadebních a jiných poručenstvích, svápedech, let zemských vydržení, poddanostech a jiných rozdílných právích, jako i o právu autrpném a popravách (LXIII.—CXIII.)

I.

- I. O poslaupnosti v dědičství marg-
krabství moravského 3
- II. O přísaze stavův margkrabství
moravského králi JMsti 5
- III. O přísaze krále JMsti jakožto
margkrabi moravského 7
- IV. O sněmích jak ty rozpisovány
a držány býti mají 9
- V. O sazení auřadův a saudeův
zemských 13
- VI. O veypravách vojenských, jakby
se potom obyvatelé margkrab-
ství moravského chovati a po-
stupovati jměli 15
- VII. O společnosti a závazcích
jedněch s druhými 17
- VIII. O jarmarcích, zámcích a pev-
nostech, též o vysazování a
zvyšování meyt a cel všeli-
jakých 19
- IX. O dávání majestátův erbov-
ních a nobilitati 21
- X. O statcích v pokutě odňatých
a o glejtích 23
- XI. O zdělávání hor, kovův a
mince 29

XII. Von denen Privilegijs wegen Alienation der zur Cammer gehörigen Güter	28	XII. O privilegích a neodeizování statkův komorních	29
XIII. Von der Religion	30	XIII. O náboženství	31
XIV. Von dem Geistlichen Stand	32	XIV. O stavu duchovním	33
XV. Von Vereüßerung der Geistlichen Güter	32	XV. O odlučování statkův duchovních	33
XVI. Vom Andern Stand des Margravthums Mähren, nämlich vom Herren-Stand	36	XVI. O druhém stavu v tomto margkrabství moravském, jmenovitě o stavu panském	37
XVII. Von denen Herzogen, Fürsten, Hoch- und Wohlgebornen, vnd denen, so Wir in den Alten Herren-Stand des Marggravthums Mähren absonderlich erhoben	36	XVII. O knížatech říšských, knížatech, vysoce urozených a všech, kteréž jsme My do starožitného rodu stavu panského v margkrabství tomto obzvláště přijíti a nad jiné vyvýšiti ráčili	37
XVIII. Vom Dritten Stand des Marggravthums Mähren, als nämlich vom Ritter Stand, vnd wie derselbe in das Land-Recht neben dem Herren-Stand genommen werden sol	42	XVIII. O třetím stavu margkrabství tohoto moravského, to jest o stavu rytířském, a jakby vedle jiných z stavu panského do saudu zemského brán býti měl	42
XIX. Von der Session in- vnd außer des Land Rechtes	44	XIX. O sedání v saudu zemském a jinde	45
XX. Vom Vierten Stand des Marggravthums Mähren, als nämlich von denen Städten	46	XX. O čtvrtém stavu, a jmenovitě o stavu městském margkrabství moravského	47
XXI. Von Unsern Königlichem Landes-Ämtern	48	XXI. O auřadech zemských	49
XXII. Von Unserm Königlichem Procurator, vnd absonderlich von seinem Äid vnd Ämbt	62	XXII. O našem královském procuratoru, a obzvláště o jeho přísaze a auřadu	63
XXIII. Vom Land-Recht	64	XXIII. O saudu zemském	65
XXIV. Welche Sachen vor das Land-Recht gehören	74	XXIV. O věcech, které k saudu přináležejí	75
XXV. Von denen Aufgeschnittenen Zetteln, so vor anfang des Proceß bey dem Land-Recht gebraucht werden können	80	XXV. O cedulích řezaných, kteréž před začatou při při saudu zemském užívány býti mohau	81
XXVI. Von Beträgen vnd Vergleichungen	82	XXVI. O smluvách a porovnání	83
XXVII. Von Citationen vnd Klage-Libellen	86	XXVII. O pùhonech a žalobách	87
XXVIII. Von Ubertret-, Insinuir- vnd Exequirung der Citation oder Klage-Libels	94	XXVIII. O dodávání, zapisování a vyřizování pùhonův neb žalob	95
XXIX. Was ferner bey Stell- vnd Uebergebung der Klage vnd Citation in acht zu nehmen, damit die Exceptiones (darburch vor diesem der Puhon aufgehoben oder für vnbillich erachtet worden) verhütet, vnd wie dieselbe Exceptiones mit denen Dilatorischen		XXIX. Co dáleji při spisování a dodávání žalob a obeslání, tak aby excepti (skrže kteréž předešle pùhon zdvižen anebo za pořádný držán byl) ujiti se mohlo, na pozoru jmiti sluší, a jak takové excepti s odkládajícími a peremptorními excep-	

vnd Peremptorischen Exceptiones übereinkommen	96	tími neb veyminkami srovnány býti mohau	97
XXX. Von Cautionen vnd Fürstand	112	XXX. O rukojemství a zastavení	113
XXXI. Von denen Procuratoren	114	XXXI. O prokuratořích	115
XXXII. Von denen Schriftlichen Processen	120	XXXII. O processu práva skrže spisy	121
XXXIII. Wie nach der Klage mit denen Schriften zu verfahren	124	XXXIII. Jak po žalobě dále spisy se postupovati má	125
XXXIV. Von Zeugen	148	XXXIV. O svědcích	149
XXXV. Von Zeugen auß denen Stäten, wie derselben Zeugnüße auffgenommen werden sollen	154	XXXV. O svědcích z měst, jak taková svědomí přijímána býti mají	155
XXXVI. Welche Personen nicht Zeugen können	160	XXXVI. Které osoby svědomí dávati nemohau	161
XXXVII. Von falschen Zeugen	162	XXXVII. O falešných svědcích	163
XXXVIII. Von Zeugenführung ad perpetuam rei memoriam, das ist, zu künftiger Gedächtnuß	164	XXXVIII. O vedení svědkův ad perpetuam rei memoriam, to jest pro budoucí paměť	165
XXXIX. Wie die Zeugnüß der jeinigen, so ihres Leibes Angelegenheit halber nicht erschetnen können, auffzunehmen	164	XXXIX. Jakým způsobem od těch, jenž pro nedostatek zdraví sami osobně se dostaviti nemohau, svědomí přijímáno býti má	165
XL. Von dem Jurament der Zeugen	166	XL. O přísaze svědkův	167
XLI. Von dem Jurament eines krummen vnd gebrechlichen Menschen	168	XLI. O přísaze chromého a jiného nemoeného člověka	169
XLII. Von Exhibir- vnd Herausgebung der schriftlichen Puhunden	168	XLII. O vyzdvihování a vydávání všelijakých zápisův neb veypisův	169
XLIII. Von Utdsleistungen vnd Juramenten	170	XLIII. O přísahách a závazcích	171
XLIV. Vom Erstandenem Recht	174	XLIV. O staném právu	175
XLV. Von Urtheil vnd Rechts-Sprüche, so auff Erkantnuß der Sachen gesprochen werden	180	XLV. O ortelích, nálezech, veypovědech a rozsudcích	181
XLVI. Notul eines Aufgeschnittenen Zetels, in Sachen eine Erbschaft betreffend	188	XLVI. Notule cedule řezané v té při, kdež by se dědictví dotýkalo	189
XLVII. Antwort auff dergleichen Aufgeschnittenen eine Erbschaft betreffenden Zetel	188	XLVII. Odpověď na ceduli řezanou tu kdež se dědictví dotýče	189
XLVIII. Notul einer Klage, so Puhon helst, auff vorgegangen Aufgeschnittenen Zetel	190	XLVIII. Notule pùhonu následujícího tauž ceduli řezanou	191
XLIX. Notul einer Klage, da Zeugen vnnötigen vnd sein Aufgeschnitener Zetel vorhanden	192	XLIX. Notule žaloby na svědomí tu kdež žádné cedule řezané není	193
L. Von ehlischen Sachen, so vor den Lands-Hauptman bey dem Land-Recht gehören	192	L. O věcech, které před hejtmána zemského při saudu zemském náležejí	193
LI. Von denen Schäden, welche bey denen Kleinern-Rechts Officieren Liquidirt werden	194	LI. O škodách, kteréž před auředníky práva menšího prisuzovány a za pravé uznány bývají	195
LII. Von Belernungen vnd Revisionen	198	LII. O naučení a na revisi brání	199

LIII. Folget wie es sonst ferner nach denen gesprochenen Urtheilen zu halten, vnd von denen Executions-Processen 206

LIV. Von Schug vnd Handhabung des Rechts 208

LV. Was gestalt man sich nach denen Rechtsprüchen, bey der Einführung wegen der Erbgründe wie auch der Schulden halber, zu verhalten 210

LVI. Von Stöckbriefen, die im Markgravithumb Mähren durch die Ladung der Verstrickung oder aber Puhon Zatykně verstanden werden 220

LVII. Von Führung des Executions-Process, vermög einer Verschreibung, so auff die Einführung mit einer geschwornen Person von dem Kleinen Recht gericht ist 224

LVIII. Von Verbürgung einer geschwornen Person, so von dem Kleinen Recht zu der Einführung gefolgt worden 228

LIX. Vom Kummer vnd Arzest 230

LX. Von denen Klein-Rechts-Officirern vnd andern geschwornen Personen 232

LXI. Von der Land-Tafel vnd wie die Einverleibungen in dieselbe beschehen solle 234

LXII. Von denen Widersprüchen, welche Böheimisch Dypory genant werden 238

I II.

LXIII. Von den Kauff-Contracten vnd deren, auch anderer Contracten Einverleibung in die Land Tafel 242

LXIV. Von denen Gewöhren, Böheimisch „Zprawy“ genant 246

LXV. Von der Landes-Gewöhr 246

LXVI. Mit was Ordnung das Recht wegen des Landes Angewöhr vnd anderer Gewöhr geführt werden solle 254

LXVII. Von denen jeutigen Gewöhren, so mit Uriffen zu geschehen pflegen 256

LXVIII. Von Verschreib vnd Verpfandung der Erbgüter 258

LXIX. Von Auflösung der Güter 262

LIII. Již následuje, jak by se po vynesení ortele v dopomáhání práva postupovati mělo 207

LIV. O obhajování práva 209

LV. Jakým způsobem po veypovědech právních při zvodech, buď o statky pozemské aneb o dlhy, postupovati se má 211

LVI. O zatykačích, kteříž v tomto margkrabství moravském pod pühonem zatykně se rozumějí 221

LVII. O vedení práva vedle zápisu, kteréž na zvod s osobau přisežnau od aufadu práva menšího učiněno jest 225

LVIII. O vyručení osoby přisežné od práva menšího k zvodu 229

LIX. O stavuńcích 231

LX. O auřednicích menších a k nim přidanych přisežných osobách 233

LXI. O dskách zemských a jak by se do nich vkladové dáti měli 235

LXII. O odpořích 239

II.

LXIII. O smlauvách trhoveych a jiných smlauvách vkladání do desk zemských 243

LXIV. O zprávách 247

LXV. O zprávách zemských 247

LXVI. Jakým pořádkem pro nezpravu zemskau a jiné nezpravy právo vedeno býti má 255

LXVII. O zprávách listovních 257

LXVIII. O zástavách a zapisování dědin dědičných 259

LXIX. O veyplatě statkův 263

LXX. Von Schuld-Verschreibungen vnd Bürgschaften 264

LXXI. Von Bezahlung derjenigen Schulden, die sich höher, als der Schuldner Vermögen, erstrecken 272

LXXII. Von Einschuldigung der Wajsen vnd derjenigen, deren Väter noch im Leben sehn 276

LXXIII. Von denen Spiel-Geldern 278

LXXIV. Von wucherlichen vnd andern verbotenen Contracten 278

LXXV. Von denenjenigen Sachen, so auffser Gelt, zu gebrauchen außgelihen werden 286

LXXVI. Von denenjenigen Sachen, so zu treuen Händen in einer Verwahrung gegeben werden 286

LXXVII. Von denen Handfesten 288

LXXVIII. Von Leibgebdingen vnd andern Rechten, so die Heirathen angehen 290

LXXIX. Von der Fürmündschaft 300

LXXX. Von denen Successionen vnd Erbschaften, vnd erstlich von denenjenigen Successionen, so auß einem Testament geschehen 310

LXXXI. Was ein Vater oder Mutter ihren Eheleichen Kindern im Testament zu lassen schuldig, vnd von der Exhereditation vnd Enterbung der Kinder 324

LXXXII. Von Successionen vnd Anfallen dererjenigen Güter, welche ohne Testament mit Tode abgehen 328

LXXXIII. Von ungetheilten Gütern vnd denen, so in einer Gemeinschaft stehen 342

LXXXIV. Von denen Theilungen, wie dieselbe geschehen sollen 346

LXXXV. Von Praescriptionen vnd Verjährungen 354

LXXXVI. Von nicht-Auffenthaltung fremder Herren Unterthanen, vnd dem Recht der Herren gegen ihrem Unterthanen, auch derselben Dienern vnd Beamten 358

LXXXVII. Von Einschuldigung der Unterthanen 370

LXXXVIII. Von denen Ambtleüthen vnd Dienern 370

LXXXIX. Von dem Recht, einem andern seynen Grund vnd Boden zu verbieten 372

XC. Von Enterbung vnd Pfändung des Liebes 374

LXX. O zapisování dluhův a rukojemství 265

LXXI. O placení dluhův, kteříž se veyšeji nežli statek dlužníka vztahují 273

LXXII. O zdělení dluhův sirotčích a osob těch, jichžto rodičové ještě v živobytnosti zůstávají 277

LXXIII. O dluzích hrau vzešlých 279

LXXIV. O lichvách a jiných zapověděných smlauvách 279

LXXV. O půjčkách mimo peníze 287

LXXVI. O věcech k schování aneb k svěření daných 287

LXXVII. O handfestích 289

LXXVIII. O zasnaubení manželském, o věnu a obvěnění a o smlauvách svadečních 291

LXXIX. O poručenství 301

LXXX. O nápadích a dědicství jedněch po druhých, a nejprvé o těch, jenž z kšaftu pocházejí 311

LXXXI. Co rodičové jich vlastním dítkám při kšaftech zanechati povinni, a jakým způsobem děti dědicství se zbavují 325

LXXXII. O nápadech bez kšaftu s tohoto světa sešlých 329

LXXXIII. O statech nedílných a o těch, jenž v společnosti zůstávají 343

LXXXIV. O rozdílich, a jak by vykonány býti měly 347

LXXXV. O pokojném let zemských vydržení 355

LXXXVI. O nepřechovávání lidí poddaných cizopanských, o právu pánův proti poddaným, též o služebnicích a auřednicích jejich 359

LXXXVII. O dluzích, jak daleko se poddaným činiti dopauštějí 371

LXXXVIII. O auřednicích a služebnicích 371

LXXXIX. O záповědi gruntův 373

XC. O zájmu dobytkův 375

- XCI. Von denen Gränz- und Rain-
stainen, vnd derselben Recht, wie
auch denen Land-Gränzen . . . 376
- XCII. Von Fißung des Holzes
vnd wie es damit gehalten
werden sol 378
- XCIII. Von denen Wasserflüssen . 378
- XCIV. Von der Jagts-Gerechtigkett
vnd dem Waldwerd 380
- XCIV. Von Bürgen vnd Röhren,
vnd dem Recht dieselbe zu tragen
vnd zu führen 384
- XCVI. Von denen Juden, vnd wie
wie weit sie berechtiget, in dem
Marthgravthumb Mährern zu
contrahiren 390
- XCVII. Von Criminal-Sachen, vnd
wie sich darinnen Unser Lands-
Hauptman vnd Grund-Herren
wegen Bergwißung der Per-
sonen vnd des erforschlischen Ge-
richts zu verhalten 392
- XCVIII. Von dem Heintlichen Ge-
richt, vnd Insonderheit von denen
scharffen Fragen 396
- XCIX. Von offendlischer Gewalt . 410
- C. Von denen Absagern vnd denen
jenigen, welche, nach dem sie die
Untertänigkeit in Unserm Erb-
Marthgravthumb Mährern los-
gezehlet, ihre Zu- vnd Ansprüche
nicht mit Recht, sondern Gewalt
suchen vnd außüben wollen . . 412
- CI. Von denen, die sich wider Uns
oder Unsere Erben, Nachkom-
mende Könige vnd Marthgraven
in Mährern, in Kriegs-Bestallung
einlassen 416
- CII. Von Widerwertigen vnd Rebel-
lischen Untertanen 418
- CIII. Von der Gewalt, so nicht für
offendliche Gewalt gehalten, vnd
dahero die andere Gewalt bis-
hero genennet worden 420
- CIV. Von Mord vnd Totschlägen . 422
- CV. Von denen Strassenraubern
vnd Dieben 440
- CVI. Von Famos-Libellen oder
Schmähschriften 442
- CVII. Von Injurien, Ehrensachen
vnd Schmähworten 444
- CVIII. Von dem Hochmuth vnd
was vnter diesem Verbrechen
verstanden 452
- XCI. O hranicích a mezech . . . 377
- XCII. O plavení dříví 379
- XCIII. O toku vody 379
- XCIV. O myslivostech 381
- XCIV. O ručnicích 385
- XCVI. O židech a lichvách jejich . 391
- XCVII. O veystupcích lidských,
a jak by se hejtman země, též
jiní páni na svých gruntech
takovými přestupníky ujišto-
vati měli 393
- XCVIII. O autrpném právu a
trápení 397
- XCIX. O moci, kteráž zjevně vy-
konána býti může 411
- C. O odpovědnících a těch, jenž
zhostice se poddanosti marg-
krabství tohoto své spravedl-
nosti ne právem, ale mocí vy-
máhati a vyhledávati chtějí . 413
- CI. O službách proti Nám, králi
českému a margkraběti morav-
skému, též i budaucím králům
českým a margkrabatům mo-
ravským 417
- CII. O protivných a rebellujících
poddaných 419
- CIII. O moci té, kteráž tejně pro-
vedena býti může, a proto
druhá moc posud jmenována
byla 421
- CIV. O mordech a vraždách . . 423
- CV. O laupežnicích na silnicích
a jiných zlodějích 441
- CVI. O cedulích zrádných . . . 443
- CVII. O nářku poctivosti a ha-
nění 445
- CVIII. O pychu 453

- CIX. Von dem Fräwel, vnd was
für Fälle zu diesem Verbrechen
gehören 452
- CX. Von Eigenmächtiger Unrecht-
messiger Einführung in die
Güter 456
- CXI. Von dem Unordentlichen
Wandel vnd Leben 458
- CXII. Von denen Wetlern, Fau-
senzern vnd Land-Störhern . 462
- CXIII. Von der Straff derjenigen,
so einem andern seyne Untert-
thanen ohne Bruch einzutreten
vnd in gefänglicher Haft halten 470
- CIX. O veytržnosti a co k témuž
veystupku přináleží 453
- CX. O mocném a nepořádném v
statky cizí se uvazování . . . 457
- CXI. O neřádném a oplzlém ži-
votu 459
- CXII. O žebrácích, povalecích a
tulácích 463
- CXIII. O pokutě těch, jenž by
cizí poddané bez příčiny jímali
a u vězení zdržovali 471